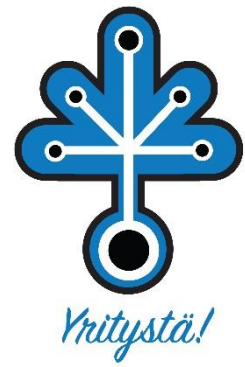

Uudenmaan kuntien Sosiaali- ja terveyslautakunnille
Uudenmaan kuntien vammaisneuvostoille
Uudenmaan sote-valmistelun kuljetuspalvelut – alatyöryhmälle

Kannanotto koskien vammaisten henkilöiden kuljetuspalvelujen kilpailutusta Uudellamaalla

Invalidiliiton hallinnoima Yritystä!-hanke www.yritysta.fi on viiden eri vammaisjärjestön (Kuurojenliitto, Näkövammaistenliitto, Neuroliitto, Lihastautiliitto ja Invalidiliitto) yhteishanke, hankekumppaneina ovat myös Vates-säätiö, Nuorten Ystävät ja Suomen Yrittäjät. Hankkeen tavoitteena on edistää vammaisten henkilöiden työllistymistä yrittäjyyden keinoin. Osatyökykyisten henkilöiden työllistymisen edistäminen on myös yksi hallituksen kärkihankkeista. Osatyökykyisille tie työelämään (OTE) – hankkeen tavoitteena on, että osatyökykyiset ihmiset jatkavat työelämässä tai työllistyvät avoimille markkinoille. Yksi näistä OTE-hankkeen projekteista on vammaisten yrittäjyyden tukeminen. Työkyvyttömyys maksaa välittöminä ja välillisinä kustannuksina työnantajalle, työntekijälle ja koko yhteiskunnalle. Osatyökykyisten työllistäminen myös yrittäjinä hyödyttää kaikkia.

Työllistyminen toisen henkilön palvelukseen ei aina onnistu ja yrittäjyys on monille vammaisille henkilöille siksi ainoa keino työllistyä ja kohentaa toimeentuloaan sekä myös mahdollisuuksien mukaan kerryttää omaa tulevaisuuden eläketurvaansa. Vammaisyrittäjälle kuljetuspalvelujen sujuvuus on erityisen tärkeää, sillä yrittäjän on pystyttävä pitämään kiinni sovituista aikatauluista ja tapaamisista asiakkaiden sekä muiden yhteistyökumppaneiden kanssa. Tiedossamme on, että Uudellamaalla toimiva yrittäjä on joutunut jopa lopettamaan yritystoimintansa kielteisten kuljetuspalvelujen päätösten takia.

Työssä oleville kuljetuspalvelut järjestetään työpaikalle ja takaisin kotiin. Yrittäjänä toimivalla vammaisella henkilöllä ei välttämättä ole lainkaan toimipistettä, vaan hän työskentelee pääosin kotona ja käy esimerkiksi luennoimassa asiakastilaisuuksissa tai myymässä tuotteitaan messuilla, joita järjestetään yleensä viikonloppuisin niin sanotun normaalin työajan ulkopuolella. Samoin esimerkkinä näkövammaisen hieroja voisi saada suuremman asiakaskunnan, jos voisi tarjota hierontapalveluja asiakkaiden kotona tai heidän työpaikallaan. Myös erilaiset opetustyöt sekä verkostomyyntityöt voivat tapahtua asiakkaan kotona tai jossain muussa toimintaan soveltuvassa tilassa, myös eri paikkakunnalla kuin yrittäjän kotikunnassa. Kuljetuspalveluiden toimivuus on yksi merkittävä edellytys vammaisten henkilöiden työllistymiselle ja mahdollistaa yrittäjänä toimimisen. Vammaisilla henkilöillä on oltava yhdenvertaiset edellytykset toimia yrittäjinä muiden yrittäjien rinnalla.

Invalidiliiton hallinnoima Yritystä!-hanke edustaa viiden vammaisjärjestön jäseniä, jotka toimivat yrittäjinä (n. 200 henkilöä) ja haluaa tuoda Uudenmaan kuntien sosiaali- ja terveyslautakuntien tietoon huolensa kuljetuspalvelujen kilpailutuksesta sekä niiden myöntämisperusteista ja niihin liittyvistä huomattavista puutteista. Vammaisen henkilön jaksaminen voi olla rajallista ja toimivat kuljetuspalvelut auttavat kohdentamaan voimavarat yrittäjän perustehtävään eli yrityksen pyörittämiseen. Toimimattomat kuljetuspalvelut vievät vammaisen yrittäjän voimavarat taksien odotteluun, perään soitteluun ja tarpeettomasta byrokratiasta selviämiseen.

Vammaisia yrittäjiä ei ole kuultu lainkaan kuljetuspalvelun järjestämistapaa koskien. Kuljetuspalvelujen tulee olla asiakaslähtöisiä ja tämä edellyttää, että myös yrittäjinä toimivia vammaisia henkilöitä on kuultava. Kuljetuspalveluketjun on toimittava sujuvasti. Lisäksi esteetön ja turvallinen siirtyminen paikasta A paikkaan B on taattava vammaisille yrittäjille viikonpäivästä, vuorokauden ajasta tai kotikunnasta riippumatta.

Helsingissä on toteutettu uutta matkapalvelumallia, jossa matkoja pyritään yhdistelemään kilpailutuksessa valituille liikennöitsijöille. Käytännön kokemukset ovat osoittaneet palvelujen toimimattomuuden. Yrittäjänä toimivien vammaisten henkilöiden kohdalla matkojen yhdistäminen ei toimi, koska asiakkaat eivät voi odottaa eikä myyntitapahtumista voi myöhästyä.

Yritystä!-hanke pitää tärkeänä, että myös vammaisia yrittäjiä kuullaan valmistelussa ja että vammaisten kuljetuspalveluja valmistellaan yhteistyössä vammaisten, kuntien vammaisneuvostojen, vammaisia edustavien järjestöjen ja järjestöjen asiantuntijoiden kanssa. Suomen ratifioima YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskeva yleissopimus edellyttää, että vammaisia kuullaan aidosti heitä koskevia palveluita suunniteltaessa ja toteutettaessa. **Pyydämme kuntien sosiaali- ja terveyslautakuntia ottamaan kantaa käynnissä olevaan valmisteluun ja vaatimaan viranhaltijoilta, että kuljetuspalvelujen järjestämistavan ja kilpailutuksen valmistelu tehdään yhteistyössä vammaisten yrittäjien ja heitä edustavien tahojen kanssa.** Toimiva kuljetuspalvelu palvelee paitsi vammaisia yrittäjiä myös kuntia ja tulevaa maakuntaa vähentämällä syrjäytymistä ja sen seurauksena kasvavia muita sosiaali- ja terveydenhuollon kustannuksia.

Helsinki 2.11.2017

Harri Hellstén
Ohjausryhmän puheenjohtaja
Yritystä!-hanke

Sinikka Winqvist
Hankepäällikkö
Yritystä!-hanke

Lisätietoja: Hankepäällikkö Sinikka Winqvist, 044 765 0633 sinikka.winqvist@invalidiliitto.fi

